

NAPILÖRÖK

Ők is

Útcaszögleten álltam, vásár volt, ilyenkor más az utca képe, azt néztem, ritka alakok jöttek felém, akiket minden héten csak egyszer látok: ilyenkor. A Szarka doktor háza előtt koldus ült a földön, úgy ült ott: törökülésben, a két lába feje, a feje kopasz volt és vörös, az arca kővér, fehér foltok tarkázták, előtte a kalapja a földön, a kalapban otromba, esztorgályozott, feketére kopott faeszlét.

Ismerem, csak ilyenkor szokott működni, vásárkor és sohase házal, csak ül, ezen a szent helyen. Vékony, mezzoszoprán hangon énekel, közben nem néz senkire, csak énekel. Az éneknek nincsen verses szövege, hanem valahogy így: „Kedves uram, kedves nagysád, áldja meg az Isten, megimádkozom a születedért, a gyermeke születedért, azt is, hogy egészséges, a betegségét is megimádkozom, kedves fiam, édes lánykám, magukat is megimádkozom a szűz Máriának, szeressük egymást, mert Isten teremtményei vagyunk, kedves uram, kedves nagysád, áldja meg az Isten, megimádkozom...”

Néztem, hallgattam, az öreg sohase ismételt, művésze a koldusnak, csak a hangjával dolgozik, keze, lába egészséges, a teste kővérré hízott a jómódtól, az arca piros az egészségtől, de a hangja, igen, a hangja, attól nem lehet szabaddulni, az kiveszi az ember zsebéből az utolsó krajcárt is. Hull a pénz a kalapjába, az emberek megállnak, kicsit messzebb és hallgatják, mint én.

Másik koldus fordul ki a szomszéd udvarból, városbéli, állandó. Tizenkilenc töltöttkaposzta, ez a neve, mert egyszer valaki jókedvében kíváncsi volt, mennyivel érne be. Furcsa baja van, mindene nagyon megnőtt, a szája, a keze, lába, az egész teste, azoknál reszketőbb, bővebb, szóval kitűnő képesítése van a kolduslához.

Tizenkilenc (röviden így is hívják) jön közelebb, az énekeshez, nézem, mi lesz most, figyelem mindkettőt minden mozdulatát, már csak tíz lépés, az énekes észreveszi, félve pillant rá, elakad az énekben, de újra kezd, új erővel, a hangja még keserűbben cseng. Tizenkilenc is megáll, épp a Szarka doktor kapuja előtt, két lépésre a másiktól, ha feléje rugna, tán el is érne a hájas oldalát. Megáll, bámul rá, megcsillan a szeme, borzalmas szája gunyos grimaszba rándul, nagy feje félre fordul, köp egyet. A másik elé. Mintha azt mondta volna:

— Fui, kontár!... Fui, sarlatán!...

Ők is így. Mint én. Mint te.

Tamás Mihály.

— (A prágai meteorológiai intézet időjárásjelzése) február 29-ére: Változó, csapadékos, hűlő idő várható ényhe északnyugati szelekkel. A fagy enyhül.

— (Molnár János prelátus holtteste Komáromban.) Komáromi tudósítónk jelenti: Szerdán délelőtt érkeztek meg Esztergomból Molnár János prelátus-kanonok, volt komáromi apátplébános hainvai. A kiváló politikai és pap holttestét a komáromi-újvárosi templomban ravatalozták fel. Délelőtt érkeztek meg Budapestről Rakovszky István, Ernst Sándor kanonok, Tury Béla főszekesztő, Mátéffy Viktor prépost, nemzetgyűlési képviselő, Székely János, Korodi-Katona János, Saly Dezső dr. prefektus, Fröhlt Ede dr. szekesztő és Mike Lajos dr. káptalani ügyész. Surányi Miklós dr. komárom-újvárosi plébános nagy papi segédlettel rekviemmel mondott, utána Majer Imre dr. komáromi apátplébános szentelte be a koporsót és a temetési menet a hidhoz vonult, hol a magyar küldöttség visszafordult. A holttestet a papság és Alapy Gyula komáromi egyházközségi és Mikola Ferenc dr. kegyurasági elnökök kísérték át. A cseh-szlovák hídfőnél több száz főnyi közönség várta egyesületi zászlók alatt és így kísérték a Szt.-András főtemplomba, ahol folveratlozták.

— (Kállay főügygyűlt.) Pozsonyból jelenti, hogy Kállay József dr., szlovenszói teljhatalmu miniszter betegségéből főügygyűlt és résztvesz a minisztertanács legközelebbi ülésén.

— (Uj pénzügyigazgatósági kirendeltség Kismárkon.) Lőcséről jelenti: A pénzügyminiszter elutasította egyes kismárki körök abbéli követelésének teljesítését, hogy a löcsői pénzügyigazgatóságot Kismárkra helyezték át, ellenben hozzájárult ahhoz, hogy Kismárkon a pénzügyigazgatóság egy kirendeltségét szervezzék meg.

— (Korányi teája a magyar egyetemi hallgatók uszteletré.) Párisból jelenti a Magyar Távirati Iroda: Korányi Frigyes báró párisi magyar követi teát adott, amelyen a francia diákszövetség képviselői is jelen voltak.

— (A köztársaság elnöke érdeklődik a magyar iskolakönyvek iránt.) Pozsonyi tudósítónk jelenti: A Komensky pozsonyi könyvkiadó és irodalmi intézet a köztársaság elnöki irodájától átrátott kapott, amelyben az elnöki iroda felhívja, hogy a kiadásban eddig megjelent összes magyar iskolakönyveket és az ezután megjelenendőket küldje be az elnöki irodának.

— (A teljhatalmu minisztérium rigorózan jár el a külföldi művészekkel szemben.) Pozsonyi tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben a szlovenszói teljhatalmu minisztérium több külföldi művésztl tagadta meg Szlovenszókban a fellépést. Így nem engedték fellépni Halévy lengyel kamaraénekest. Ugyanez a sors ért két bécsi osztrák művészt, akik retorzióval fenyegetőznek.

— (Ki lesz a földhivatal új elnöke?) A cseh szociáldemokrata párt — hír szerint — Vondrusek dr.-t, a földhivatal jogi osztályának vezetőjét jelöli a földhivatal második al-elnöki állására, amely Maly képviselő halálával üresedett meg.

— (Tychon patriarcha nagybeteg.) Moszkvából táviratozzák: Az érlelmeszesedésben szenvedő Tychon patriarchát szív-szélhűdés érte. A patriarcha állapota nagyon komoly.

— (Rablógyilkos merénylet a Giornale d'Italia volt főszerkesztője ellen.) Rómából táviratozzák: Berganinit, a Giornale d'Italia volt főszerkesztőjét és az olasz újságírók szervezetének elnökét tgnap hazamenet két ember megtámadta és összeszurkálta. Berganinit lakásán ápolják.

— (A nagyszombati keresztény ifjúság) március 3-án a Slovenska matica összes helyiségeiben iótkönyvcélú, táncos egybekötött fehér estét rendez.

— (Bárol titulusért — ötven korona pénzbi-
ság.) Pozsonyi tudósítónk jelenti: A pozsonyi rendőri büntetőbíró szerdán ötven korona pénzbi-
sággal sújtotta az egyik pozsonyi lap kiadótulajdonosát, mert egy szlovenszói földbirtokos volt báró nevét a „bárol” titulusal zárójel nélkül közölte lapjában.

— (Balastyák Ede újra a pozsonyi tábla előtt.) Pozsonyi tudósítónk jelenti: Balastyák Ede sel-
mebányai kommunista titkár, akit csak a napok-
ban itéltek el lázadásért másfél évi börtönre, szer-
dán újra a pozsonyi tábla elé került. Selmebá-
nyán egy kommunista gyűlésen tartott beszédet,
amiért izgatás cimen eljárás indult meg ellene, de
ugy a beszercebányai törvényszék, mint most a
tábla felmentette.

— (Mükedvelelő előadás Csallóközara-
nyoson.) Komáromi levelezőnk írja: Nagy er-
kölosi és anyagi sikerrel került színpadra Csalló-
közarányoson Borka Géza dr. népszínmű-
ve, a Gerdé Tamás leánya. A mükedvelelő
olyan gördülékeny és pompás előadást nyuj-
tottak, hogy a közönség nem győzte tapsolni
s a jelen levő szerzőt is zajosán ünnepelték.

— (Vonatkisiklás Királyházán.) Királyházi
tudósítónk jelenti: Könnyen végzetessé válható
vonatkisiklás történt a Királyháza—Körösmező
közötti cseh-szlovák—román közös vonalon. Feb-
ruár 25-én a 130. számú személyvonat alig futott
ki a visóvölgyi román állomásról, a védelzőnél
hatalmas recsegés-ropogás idézett elő szörnyű pá-
nikot a szerencsére nem nagyszámú utasok kö-
zött. A vonat a harmadik kocsinál kettészakadt,
a mozdony a pakli- s a postakocsival és egy sze-
mélykocsival tovább futott, hat koci pedig kiug-
rott és mintegy hatvan métert bukácsolt végig a
földön. A vonatkettészakadás sántorús okozta. Ér-
dekes, hogy egy hónapon belül ezen a vonalra-
szen ez a második sántorús. Az utasoknak az lied-
ségeen kívül egyéb bajuk nem történt.

— (Argentína is részt kér a világkörül
repülés dícsőségéből.) Londonból táviratoz-
zák: Londonba két argentinai repülőtszít ér-
kezett egy mechanikussal, hogy egy repülő-
gépet vásároljanak, amelyen megpróbálnak
körülrepülni a világot. A két repülő London-
ból akar startolni.

— (Véget ért a londoni kikötők tisztogató
munkásainak sztrájkja.) Londonból táviratozzák:
A londoni kikötők tisztogató munkásainak sztrájk-
ja ugyanolyan bérfeltételek alapján ért véget,
mint a szállító-munkások sztrájkja, de a tisztog-
tató munkások azt állítják, hogy ezenfelül még
más fontos engedményeket is kaptak, így például
szervezetüket hivatalosan elismerték.

— (Repülőgépen a föld körül.) Londonból je-
lenti: Március 15-én egy vállalkozó szellemű
angol kapitány repülőgépen világkörül utra fog
indulni, mely számítása szerint három hónapig
tartani. A levegőben összesen tíz napig lesz és
ez idő alatt harmincezer kilométeres légi utat
fog megtenni. A kapitány podgyásza mindössze tíz-
zenkét kiló lesz.

— (Sikkasztás a királyházai fülöházban.)
Királyházáról jelenti tudósítónk: Bezosek Ja-
roslav, a királyházai fülöház irodatisztje há-
romezer koronát sikkasztott és megszökött.
A háromezer koronát Bezosek abból a pénz-
ből sikkasztotta el, amit a fülöházi személy-
zet tagjai az arcképes vasúti igazolványok
kiállítás díjt fejében fizetnek be. A sikkasztó
kézrekerítésére megterék a szükséges lépé-
seket.

— (Hat kilométer magasról leugrott.) Mount
Clementből táviratozzák: Az amerikai hadsereg
Webb nevű káplára és Crane nevű közlegénye
nyerték el az esőernyővel való ugrás nagy díját.
Crane 5180 méter, Webb pedig 6000 méter ma-
gasból ugrott le az esőernyővel.

— (Az amerikai asszonyok vagyona.) New-
yorkból táviratozzák: Az államkincstár kimutatása
szerint azoknak az amerikai asszonyoknak a va-
gyona, amely vagyonadó alá esik, a háboru alatt
megháromszorosodott. 1910-ben 77.588 asszony
adott be férje adóvallomásától elkülönített va-
gyonadóvallomást. Az önálló vagyonu asszonyok
száma 1921-ben 89.634-re emelkedett s vagyonuk
43.541.348 dollárra rug.

— (Pisztolypárbaj Kals Pál és Nagy Bertalan
között.) Budapesti szerkesztőségünk jelenti tele-
fonon: Kals Pál, a bécsi Depositenbank igazgatója
és Nagy Bertalan között ma délelőtt a Sós-füldő-
ben pisztolypárbaj folyt le, amelyben egyik fél
sem sebesült meg. A párbaj előzménye az, hogy
Kals Pált, aki a devizacsempészség ügyében le volt
tartóztatva, Nagy Bertalan tetleg inzultálta.

— (Befagyott a Bodensee.) Berlinből távira-
tozzák: Lapielentések szerint a Bodeni tó alsó
táva, a svájci parton fekvő Steckborn körüli rész
kivételével, befagyott. A két sark között részben
megindult a forgalom a jég hátán. A Reichenau-
szigetet postakocsival lehet eljutni. — Olaszor-
szágból, különösen Felső Olaszország vidékéről a
lapok erős havazásról és fagyról tesznek jelen-
tést. Florenc és környékén tíz centiméteres hó
esett. — Franciaországban is mindenütt havazik
és szigorú fagy uralkodik.

— (Bismarck unokája német nemzeti kép-
viselőjelett.) Berlinből jelenti: A német nemzeti
párt oldenburgi jelölő ülésén Bismarck Ottó her-
ceget, a vaskancellár unokáját tették a Weser-
emsi választókerület német nemzeti párt jelölős-
tájának első helyére. A fiatal herceg, aki ma
mindössze huszonkét éves, elfogadta a jelölést.

— (Kulturház épült Özdon.) Budapestről je-
lenti nekünk: A horsodmegyei Özdon egy és fél-
milliárd korona költséggel munkáskaszinót és ha-
talmos színházat építettek. A kulturothosnak ne-
vezhető épülettel összel fogja felavatni Horthy
Miklós kormányzó, aki közölte ezt a szándékát
Markó Miklós budapesti szerkesztővel és a hozzá
intézett leiratában tudatta azt is, hogy összel meg
fogja látogatni az aggteleki cseppkőbarlangot és
Putnok közszéket.

KÖZGAZDASÁG

A ruszinszói kereskedők helyzete

II.

Munkács, február 28.

A pénzbevéltás revíziójával kapcsolatos
a vagyondezsma kérdése. Az eddigi vagyon-
dezsma-követések a kereskedők körében a
legnagyobb izgalmat keltették, amit a feleb-
bezésék ööne is igazol. A vagyondezsma he-
lyes kivetése nem is történhetik meg a pénz-
bevéltás revíziójának és az ezzel összefü-
gésben levő átértékelés rendezése nélkül.
Jelenlők meg végre az a rendelet, amely
ebbeli sérelmeinket szanálja!

E helyen emlékszik meg a jelentés a
prágai nagy deputációról, amelyben Petrigal-
la Péter dr., Munkács polgármestere, mint a
köztársasági agrarpárt egyik vezére és Gut-
tmann Emánuel mint a zsidópárt vezére részt-
vettek és amely meghallgatásra talált nem-
csak Becska pénzügyminiszternél, hanem va-
lamennyi szakreferenseknél is.

Felebbezések

A Munkácsi Kereskedelmi Kör súlyos
sérelmet lát abban, hogy az adóügyekben
benyújtott felebbezések évek hosszú sora óta
elintéztelenek. A felebbezéseknek az adók
fizetésére nincs felfüggesztő hatályuk s így az
adóbehajtás vigan folyik. Súlyos sérelem to-
vábbá az adóügyi bizottságok összehívása is,
mivel eddig a kereskedelmi testületek ál-
tal beedelegált tagokat ki nem neveztek.

A forgalmi adó tekintetében megállapít-
ja a jelentés, hogy az ungvári vezérpénzügy-
igazgatósággal az 1920. évre vonatkozó for-
galmi adóra még 1921-ben létrejött meg-
egyeztetés nem respektálták, a különleges vi-
szonyokat a revíziós bizottság nem vette
figyelembe és az 1921-1922. évek folyamán
bekövetkezett áreséseket ugyancsak figyel-
men kívül hagyják.

A jelentés felhívja a Munkácsi Kereske-
delmi Kör tagjait, hogy az adókönyveket,
vallomásokat, nyilatkozatokat mindenkor
pontosan vezessék és adják be, mert ellen-
kező esetben az egyesek bíme miatt az ősz-
szességnak kell súlyosan megszenvednie. E

SZÍNHÁZ
ÉS ZENE

(*) Németh Márta a bécsi állami Operához
szerződött. Budapestről jelenti: A mult szezon
legvégén tűnt föl Németh Márta remek sopranja
és szenzációs sikere egy csapásra páratlan mér-
tékben keltette fel a közönség érdeklődését. A fia-
tal művész azóta az Operaházban, Városi Szín-
házban minden héten fellépett és a színház a leg-
nagyobb reményeket fűzte a fiatal művészno gyö-
nyörű orgánumához és gyors egymásutánban
Amália, Leonora, Szulamith és Aida szerepében
mutatta be és a legközelebbi premiért, egész sor
repreizt kapcsoló nevéhez. Nagy meglepetést kel-
tett tehát, mikor hétfőn Németh Márta közölte,
hogy a jövő szezontól, szeptembertől kezdődőleg
Bécsbe szerződik. Azt azonban megígérte, hogy
jövőre hosszabb ideig fog Budapesten vendégsze-
relni.

(*) A Frou-Frou lesz a Magyar Színház leg-
közelebbi ujdonsága. Budapestről jelenti: A Ma-
gyar Színház legközelebbi ujdonsága Meilhac és
Halévy ötfevonásos színműve: a „Frou-Frou”
lesz, amelyet Molnár Ferenc fordított magyarra.
A „Frou-Frou” főszerepeit Darvas Lili és Péchy
Blanka fogják játszani.

(*) Magyar zeneszerző sikerei Párisban. Pá-
risból jelenti: A fiatal magyar zeneszerzői gár-
dának egyik erős tehetségű tagja: Harsányi Tibor,
akinek baletjét az Operaház is szép sikerrel lát-
szotta, néhány éve külföldön él. Hollandiában két
évig működött mint karmester, majd innen az am-
sterdami filharmonikusok zenei főigazgatójának
ajánló sorával Párisba költözött. Legutóbb hang-
versenyezett már a francia fővárosban és Troyes-
ban is, egy kiadócég pedig lekötötte zongorasuite-
jét, amely március elején meg is jelenik. Személyi
sikerei mellett ez magyar sikert is jelent, mert
tudvalevő, hogy a francia zenészek még az írók-
nál is jobban elzárkóznak minden elől, ami nem
francia.

(*) A komáromi zeneiskola hangversenye. Ko-
máromból írják: A komáromi városi zeneiskola
növédekéi nagysikerű hangversenyt rendeztek,
melynek műsorát K. Ledermayer Ilona, az iskola
érdemekben gazdag igazgatónője állította össze.
A nagyszámú hallgatókat meglepte a tanítványok
kötűnő készsége, előadásbeli rutinja és bizton-
sága, ezért meleg tapsokkal köszöntötték a hang-
verseny szereplőit, akik közt nem egy igazi te-
hetség is látszik s akiknek nevével még lesz al-
kalma a közönségnek találkozni.

(*) Bleibtreu asszony és Medelsky né a bécsi
Hoiburgtheater tiszteletbeli tagjai lettek. Bécsből
táviratozzák: Schneider dr. közoktatásiügyi mi-
niszter Bleibtreu Hedvig asszonyt és Medelsky
Lotte udvari színésznőket, valamint Heine Albert
rendezőt és udvari színészt, a bécsi volt Hoiburg-
theater tiszteletbeli tagjává nevezte ki.

tekintetben hangsúlyozza a jelentés, hogy a
kereskedelmi kör csak a tisztességes, legális
kereskedőket védi, akik a törvényben előírt
kötelezettségeiknek eleget tesznek.

Az adóankét

Az adómizériák leküzdése érdekében
nagy ankétot tartottak a munkácsi zsupaná-
tuson Ehrenfeld volt alkormányzó, Blaha
miniszteri tanácsos, Kadlec pénzügyigazgató,
Liska volt kereskedelemügyi referens, to-
vábbá a munkácsi uzsorahivatal vezetője,
valamint a sajtó képviselőinek jelenlétében,
amelyen a kereskedelmi kör képviselőitében
feltárták az adózás terén a kereskedelmet
érintő összes sérelmeket, 1923 augusztusában
az Országos Kereskedelmi Szövetség rende-
zésében megtartott kereskedői nap alkalmá-
val ugyancsak megvitatták a kereskedelmet
érintő kérdéseket, azonban az e tanácskozá-
sokhoz fűzött remények máig sem teljesed-
tek.

A záróra

A záróra kérdésében a kereskedelmi kör
folytatta az akciót, amelyet azonban eddig
nem sikerült kellő módon befejezni. A záróra
tekintetében Munkács város Ruszinszói és a
cseh-szlovák köztársaság egyéb városaihoz
viszonyítva igen elmaradt helyzetben van. A
záróra szabályozatlansága megakadályozza,
hogy a kereskedők társadalmi életet élhes-
senek. E kérdés elintézésénél rendkívüli ne-
hézségek mutatkoznak, részint a város speci-
ális helyzetéből fogva, részint tisztességtel-
len konkurrencia leküzdése miatt, azonban a
kérdés szabályozása folyamatban van és a
közeljövőben szabályrendelet útján fog elin-
teződni. A Kereskedelmi Kör éppen oly fon-
tosnak tartja a vasárnapi munkaszünet kér-
désében megindított országos akciót, mely-
ben minden ellenkező törekvéssel szemben a
jelenlegi állapotot ferm akarja tartani.

Uzsoraiüggyek

Az uzsoraiüggyeket illetően a jelentés rá-
mutat arra, hogy az uzsoratórvények, ame-

Galbavy Árpád a legjobb cigányprimás
és Szlovenszók kedvence

ismét Prágába érkezett.

Február 16-tól, minden este a **BOSTON BARBAN** (Prága I., Mustek 3.)
muzsikál.